

OSNIVANJE ŠUMA: VJEŽBA 6. PRESADNJA BILJAKA U RASADNIKU AK. GOD. 2012/13.

Školovanje šumskih sadnica u rasadniku obuhvaća radne operacije kojima je za cilj da se putem rasađivanja u rastilištu (sadilište) biljkama osigura veći prostor za razvoj i potakne grananje korijenskog sustava i poboljša odnos korijena prema nadzemnom dijelu.

Sadnice su do kraja planiranog perioda uzgajanja u sijalištu dostigle gornju granicu racionalnog iskorišćivanja zemljišta. Njihovo daljnje uzgajanje u istom dijelu rasadnika da bi se dobile krupnije sadnice je nepoželjno, jer će biti izdužene i tanke, sa smanjenom sposobnošću preživljavanja poslije pošumljavanja.

Školovanje sadnica je naročito korisno kada se radi o melioraciji degradiranih šuma, jer bi manje sadnice ubrzo propale pod naletom bujnog korova i izbojaka koji se intenzivno razvijaju na panjevima poslije sječe stabala loših sastojina.

Proizvodni proces u rastilištu radi proizvodnje školovanih sadnica traje 1-2 godine.

Za pošumljavanje izuzetno teških terena koristimo sadnice školovane u nekoliko navrata i takav sadni materijal nazivamo **STROMLJE**.

U šumskim rasadnicima **KLIJANCI** se presađuju u starosti od 1, 2 ili 3 godine, ovisno o vrsti drveća. Vrste drveća koje imaju žilu srčanicu u pravilu se presađujemo nakon 1 godine a vrste s plitkom korijenskom mrežom nakon 2 ili 3 godine.

Svakoj presađnji prethodi priprema zemljišta koja se sastoji od nekoliko grupa radova:

- podrivanje (samo ako je potrebno)
- oranje (uglavnom jesensko-zimsko oranje)
- gnojenje i dezinfekcija zemljišta (organska i mineralna gnojiva)
- fina obrada zemljišta
- vrijeme rasađivanja.

Biljke se mogu rasađivati skoro tokom čitave godine, osim u vrijeme kada je zemlja zamrznuta, ali ako se to čini u toku vegetacije potrebno je znatno više truda i sredstava da se postigne željeni uspjeh. U praksi se sadnice uglavnom presađuju u periodu mirovanja vegetacije, od vremena kada prestaje prirast i obrazuju se pupoljci, pa sve do njihovog otvaranja u proljeće. Ljetnu presađnju za vrijeme mirovanja vegetacije nazivamo **LJETNA ILI IVANJSKA PRESADNJA**. Sadnice četinjača se obično presađuju u proljeće, gubici tada obično ne prelaze 1-3%. Dobri rezultati mogu se dobiti i u kolovozu poslije završetka visinskog prirasta. Za biljke koje ostaju u rastilištu samo jednu godinu važno je da se rasade u jesen ili rano proljeće da bi mogle da iskoriste pun vegetacijski period, dok za dvogodišnje uzgajanje u rastilištu ljetna sadnja ne smeta.

Razmak između redova i biljaka u redovima koji će se primijeniti prilikom rasađivanja zavisi od vrste drveća, stanišnih uvjeta u rasadniku, veličine sadnica, dužine uzgajanja u rastilištu, načina rasađivanja itd. Zapaženo je da od razmaka između biljaka u redovima zavisi promjer vrata korijena sadnica i njihova masa. Što se tiče razmaka između redova ako se rasađuje ručno, on može biti manji nego ako se radi strojno. Razmaci kod ručnog rasađivanja za četinjače iznose: 10x10, 10x20, 15x15, dok kod listača 20x20, 25x25, 20x30 cm.

U mehaniziranim rasadnicima presađnja je paralelna s dužom osi u rasadniku, dok se u klasičnom rasadniku presađnja obavlja okomito na dužu os gredice gdje je razmak između redova 20 cm a razmak između biljaka u redu 10 cm. Biljke se raspoređuju tako da najviše biljke dolaze u sredinu reda, a manje prema kraju reda zbog boljeg korištenja svjetla.

Poslije presađnje vrše se sljedeće grupe radova:

1. Prihranjivanje
2. Okopavanje
3. Zaštita od korova
4. Zalijevanje
5. Zaštita od biljnih bolesti, štetnih insekata i štetočina